

HET MARKIEZENHOF

Het Markiezenhof is het oudste stadspaleis van Nederland en werd gebouwd aan het eind van de middeleeuwen. Het werd oorspronkelijk gebouwd in laat-gotische stijl onder leiding van Antoon I Keldermans en Rombout II Keldermans. Dat waren belangrijke bouwmeesters uit Mechelen.

Een bijzondere keten

De belangrijkste zaal is de Hofzaal. Daar vind je de grote stenen schouw uit 1522, met halverwege de keten van het Gulden Vlies, een soort exclusieve ridderorde. Deze keten hangt er door Jan III van Glymes, hij was namelijk Vliesridder in deze orde en behoorde daarmee tot de belangrijkste edelen in de Nederlanden.

Het verhaal achter het Markiezenhof

Het Markiezenhof (eigenlijk het hof van Bergen toen) werd gebouwd in 1485-1488. De Heren Jan II van Glymes en zijn zoon Jan III van Glymes gaven hiervoor de opdracht. Beide waren géén markies, maar wel erg belangrijk. Ze hadden Bergen op Zoom namelijk op de kaart gezet. Jan II werd overigens ook wel 'Jan Metten Lippen' genoemd, vanwege een vergroeiing aan zijn mond. Maar ook omdat hij waarschijnlijk circa 34(!) kinderen zou hebben, waarvan er 'slechts' 13 'wettig' waren.

Een Spaanse koning

De beide Jannen gingen om met grote namen uit de geschiedenis, zoals Karel V, koning van onder meer Spanje en keizer van het Duitse rijk. Als heer over de Nederlanden riep deze Bergen op Zoom uit tot 'Markiezaat'. Antoon van Glymes, zoon van Jan III, werd hiermee de allereerste markies. Helaas stierf Antoon al vroeg, waardoor z'n vrouw, markiezin Jacqueline van Croÿ, de leiding overnam totdat haar zoon Jan IV meerderjarig was. Dit gebeurde uiteindelijk in 1550.

Een belangrijk man

In 1550 werd ze opgevolgd door haar zoon, Jan IV, ook een belangrijk man. Hij was namelijk bevriend met niemand minder dan Willem van Oranje. Maar hij was ook lid van de Orde van het Gulden Vlies, een soort exclusieve ridderorde. Jans' leven was overigens ook kort. Hij overleed in 1567, tijdens een bezoek aan Filips II, de toenmalige koning van Spanje en heer over de Nederlanden.

Een boze Spaanse koning

Na een prachtige begrafenis waren de goede bedoelingen helaas snel gedaan. Koning Filips II vond dat markies Jan niet streng genoeg had opgetreden tegen kettters. Direct na zijn dood werd de markies veroordeeld wegens majesteitsschennis en al zijn bezittingen werden geconfisqueerd. Alles werd verkocht en talloze schatten verdwenen voorgoed.

Eigen huis en tuin

Het Markiezenhof stond vanaf 1581 jarenlang leeg en werd alleen nog maar gebruikt door ambtenaren die het Markiezaat moesten besturen. Totdat er eindelijk een nieuwe markies kwam. Of beter gezegd, een markiezin. Haar naam was Maria Elisabeth II van den Bergh. Zij herstelde het vervallen Markiezenhof compleet. Later werden ook de woonvleugel en de tuin gerenoveerd. De credits hiervoor gaan dan weer naar markies François Egon de la Tour d'Auvergne. Deze was overigens de laatste markies die nog in het Markiezenhof woonde. François' dochter vertrok met haar echtgenoot immers naar Beieren. Hierna heeft er geen enkele markies of markiezin meer gewoond in het Markiezenhof en werd het alleen nog maar gebruikt als bestuurscentrum, waar het opnieuw steeds slechter werd onderhouden.

Berg-op-Zoom

In 1795 viel Frankrijk de Republiek der Verenigde Nederlanden binnen. Conform de idealen van de Franse Revolutie werd de adel afgeschaft en kwam er een eind aan het Markiezaat. Bergen op Zoom werd deel van de nieuwe Bataafse Republiek. Het Markiezenhof werd in 1797 een militair hospitaal.

Kazerne en restauratie

In 1814 kwam het Markiezenhof terug in Nederlandse handen. Vijf jaar later werd het gebouw door Koninklijk Besluit bestemd tot kazerne. Pas 143 jaar later (in 1957) werd het Markiezenhof weer teruggegeven aan de stad, waarna een uitgebreide restauratie volgde vanaf 1963. In 1968 werd het gebouw deels als museum opengesteld voor publiek. In 1987 was het Markiezenhof weer terug in zijn adellijke glorie van de 16e eeuw. Het gehele complex kreeg een culturele bestemming. De mooie stijkkamers en zalen die je nu kan zien in het Markiezenhof zijn in 2008 en 2009 opnieuw gerestaureerd.

Geheimenpaleis

In 2020 is de vaste tentoonstelling in het museum aangepast en heeft het narratief concept 'Publiek Geheim, Geheim Publiek' haar intrede gedaan. Centraal staat het thema Geheimen & Verhalen, waardoor het Markiezenhof een echt Geheimenpaleis is geworden...